

OPRAVDOVÝ
KREŠTĀN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:
 Na celý rok 2 zl. — kr.
 Na pol roka 1 „ — „
 Na štvrt roka — 50 „
 Jednotlivé číslo 8 kr.

Vychodí každú nedeľu.
 Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNÝANSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.
 Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.

Lepsényi a ľudová strana.

Dnes-zajtra stane sa páter Mikuláš Lepsényi skutočne presláveným, len škoda, že mu pamätník už 24. mája postavili vyslanci Olay a Pichler. Tentoraz preto sa zaoberáme na tomto mieste s pátrom Lepsényim, lebo chceme ešte raz a to naposledy celú tú jeho záležitosť chladnokrevne našim ct. čitateľom predniesť.

Čo sa stalo s pátrom Lepsényim 24-ho mája, to vie až pridobre jedenkaždý z našich ct. čitateľov, to teda nemusíme do podrobnosti opakovať. Záležitosť Lepsényiho na sneme predniesol vyslanec Štefán Rakovszky ako takú, ktorou bola urazená immunita vyslanecká, to jest to právo vyslancov, že nesmú byť v žiadnom ohľade napadnutí za ich parlamentárne účinkovanie. V smysle stanov snemovne záležitosť táto bola vydaná immunitnému odboru snemovne tým cieľom, aby ju prezkúmal a po prezkúmaní predstrel snemu usnesenie.

Immunitný výbor záležitosť túto pojednával

Kúpanie.

minulého týždňa a odhliadnuc od grófa Aladára Zichyho, jednohlasne sa na tom usniesol, že vyslanecká immunita nebola tým napadnutá, keď vyslanci Olay a Pichler palicami ubili 24. mája vyslanca Mikuláša Lepsényiho.

Výrok tento bol nasledovne odôvodnený. Immunita vyslancov záleží hlavne v tom, aby ich vrchností bez základnej príčiny neprenasledovali, na zodpovednosť fahať nemohly bez privolenia snemu. Keď vyslanci majú medzi sebou nejakú súkromnú záležitosť, tá nemôže byť, nesmie byť považovaná jako urazenie immunity, lebo tá okolnosť, že je niekto náhodou vyslancom, nemôže robiť rozdiel v právnych záležitostiach. Dnes u nás panuje rovné právo, a tak tedy, keď niekoho ubijú pre jeho súkromné skutky, či je vyslanec alebo nie, záležitosť táto patrí pred trestný súd. Lepsényi sa osvedčil, že bude hľadať zadosťučinenie pred trestným súdom a tak tedy snem nemá čo robiť v tejto záležitosti. Ubitie Lepsényiho pre jeho redaktorské skutky nenie krajinská záležitosť, s ktorou by sa mal a mohol snem zapodievať.

V ubití Lepsényiho ani my nevidíme urazenie vyslaneckej immunity. Predovšetkým a hlavne preto nie, že vyslanci Olay a Pichler neubili Lepsényiho čo vyslanca, lež čo redaktora. Lebo prečo vlastne dostal Lepsényi výprask? Snáď za to, že povedal v sneme nejakú ostrú reč proti neodvislej strane, ktorej členami sú Olay a Pichler? Nie. Snáď preto, že v sneme verejne a otvorene napadol program neodvislej Kossuthovskej strany? Ani pre to nie. Snáď preto ubili Olay a Pichler svojho súdruha, aby sa pomstili na ňom, že v sneme proti nim hlasoval? Nie.

Olay a Pichler preto ubili Lepsényiho, že tento čo redaktor a vydavateľ časopisu „Magyar Néplap“ oznámil čitateľom svojim, že jedenkaždý kto sa o to hlási, dostane zdarma pamiatku Ludvika Kossutha potupujúce dielo. Keď je niekto vyslancom a spolu aj redaktorom nejakého časopisu, tieto dve jeho povolania musia byť prísne rozoznané. Vyslanec nesmie byť nikdy na zodpovednosť fahaný zato, čo povedal v sneme, chráni ho v tom immunita; do poslednej litierky zodpovedným je ale za to, čo uverejnil v svojom časopise, tu ho ani najmenej nechráni vyslanecká immunita.

Vyslanec Lepsényi uverejnil v svojom časopise niečo také, nad čím sa právom pohoršili nielen Olay a Pichler, ale aj všetci synovia Uhorska, jehož historicky veľkým synom je Ludvik Kossuth. Toto pohoršenie natoľko roznieťilo náruživosť Olaya a Pichlera, že telesne trestali Lepsényiho čo redaktora.

Kde je tu tedy urazená vyslanecká immunita? Toto nenie urazenie vyslaneckej immunity,

lež na zodpovednosť fahanie redaktora za jeho redaktorské činy. Redaktora nechráni vyslanecká immunita, to by mal pán Lepsényi dobre vedieť.

Že sa s celou touto záležitosťou opätovne zaoberáme, toho hlavnou príčinou je tá okolnosť, že ľudová strana predstavuje ubitie Lepsényiho v svojich časopisoch čo nápad na ľudovú stranu a čo vplyv prenasledovania katolíckeho kňazstva.

Myslíme, že sme jasne dokázali, že ubitie Lepsényiho nenie urazením vyslaneckej immunity. Dokážeme aj to, že ubitie Lepsényiho je všetko iné len nie prenasledovanie katolíckeho kňazstva. Je pravda, že je Lepsényi katolícky kňaz, neodškriepiteľná pravda je ale ešte aj to, že je redaktorom politického časopisu. Tieto dve povolania treba zase prísne rozoznať jedno od druhého. Olay a Pichler neubili katolíckeho kňaza, lež redaktora politického časopisu. Kto na politickom poli účinkuje, kto napáda, kto rozdáva údery, ten musí byť aj na to prichystaný, že aj jeho budú napádať, že aj jemu budú dávať údery. Jako vyslanecká immunita nekryje redaktorské skutky, tak ani kňazské rúcho nerobí imunitným redaktora. To by bol skutočne prevrátený svet, keby katolícky kňaz čo redaktor nejakého časopisu mohol popísať, čo mu slina na jazyk donesie. a potom by sa zastával tým, že je on katolícky kňaz a tak ho neslobodno bantovať, lebo jestli že ho kto bantuje, ten napáda katolícke kňazstvo.

Takéto bránenie sa je to najväčšie blbstvo, nad ktorým sa len aj Jano z budy zasmeje. Keď Lepsényi nechce, aby sa dostalo pohanenia tomu kňazskému rúchu, ktoré nosí, nech sa chová tak, jako to vyžaduje kňazské rúcho a môže byť ubezpečený, že rúcho jeho nik nepohani, taktiež aj o tom môže byť ubezpečený, že keby to kňazské rúcho vtedy niekto pohani, že my by sme boli prví, ktorí by sme ho obránili.

To rozchyrovanie tedy, že ubitie Lepsényiho je prenasledovanie katolíckeho kňazstva, je blbý kortešský figel, ktorým chcú ľudári roznieť náruživosť spokojného a tichého ľudu.

Ubitie Lepsényiho, ačkoľvek je to škaredý skutok, jaký by sa nemal nikdy stať medzi vzdelanými ľuďmi, je predsa len zaslúžený trest, ktorý nestíhal ani ablegáta, tým menej katolíckeho kňaza, lež len jedine a výlučne redaktora časopisu „Magyar Néplap.“ Čo dostal redaktor časopisu do toho nenie nič vyslanca, tým menej má s tým do činenia katolícka cirkev a katolícke kňazstvo. Pred pár rokami ubili boli v Pešti jedného židovského redaktora, vtedy to nikto nepovažoval za nápad na židovstvo, každý rozumný človek vedel, že to platilo iba nešikovnému redaktorovi. Čo kto hľadá, to najde.

Slovo k rodákom.

Opätovne sme tvrdili, že nie po rečiach, ale po skutkoch treba poznávať súcosť jednotlivcov i stránok. Ľudárska tlač fariseusmom presiaknutá nechce nás v tom nasledovať. A tomu sa konečne ani nedivíme, vediac a vidiac, akú škodu zapríčiňuje ľudárom posudzovanie ich dľa skutkov.

Pozrime niektoré.

Ako sa vystatovali, hrdo a sväto-sväte zaklínali pred Bohom a ľuďmi, že oni všetko za dobro ľudu obetujú, že vždy a všade ten biedny, daňami, obecnými farchami tlačný ľud napomáhať budú. Dedinčania hornouhorských stolíc Oravy, Liptova, Trenčína, Zvolena a Spiša mile radi im to uverili, a keď niektorí i poslali ľudára na snem, kojili sa nádejou, že ich hmotné záujmy ako neohrožene, nežistne a šľachetne zastupované a hájené budú vo sbore zákonodarskom. Veď práve v týchto stoliciach je psota najrozšírenejšia. Z obcí tohoto kraja hrnú sa húfy robotníkov za zárobkom, a preto tieto stolice boly dodnes tie, ktoré na trovy skrze opatrovania chudobných chorých v nemocniciach zapríčinené každoročne mnohé tisíce vyplácať musely, alebo dlžné zostaly na spôsob Liptova. Za núdzných platili bedári. Tieto farchy niesly obce a klesaly pod nimi, ako? o tom netreba slovo šírif. Vieme to všetci.

Pečlivá a starostlivá vláda, chcúc pomôcť skutočne biednym, predostrela návrh zákona ohľadom utvorenia krajinskej základiny pre opatrovanie chorých, na ktorú by celá krajina a nielen chudobné vidieky istú prirážku platily v pomere štátnych daní. Tedy nielen tí, ktorí robotníkov lifrujú a potom doma sami bez pracovných síl sa trápia, ale aj tí, ktorým robotníci tieto pracujú a osov donášajú.

Každý človek by si bol myslel, že ľudári neviem s akou radosťou a jasotom prijmu tento návrh; ba ani to by nebol div, keby boli žiadali, aby na základinu nie i chudobní, ale len sami boháci platili. Nuž a čo sa stalo? Ľudári pod predsedníctvom grófa Ferdinanda Zichyho uzavreli v klube svojom, že tento zákonný návrh ani len vo všeobecnosti neprijmu a v tom smysle sa aj na sneme prejavili. Hja! veď keď dľa návrhu na kelčíky pre liečenie chudobných má platiť i gróf Zichy a bohatí kňazia; ktože sa to opováži i len spomenúť? Vláda, tá nešťastná, tá prekliata vláda!

Pamätáte sa, že na veľpanstvách dolnozemských už i lanského roku bolo veľmi ťažko ukončiť žatvu. Viete že poľní robotníci sa ešte i behom zimy búrili, ba že miestami i krv tiekla, známe je ale aj to, že od poriadneho ukončenia žatvy závisí celý osud Uhorska aspoň na jeden

rok. Aby takéto galiby nesmiernu škodu nezapríčinily, aby na ten pád, keby snáď riadni poľní robotníci strajkovali, to jest robif nechceli a nerobili, zbožie neprezrelo, nevypršalo a na koreni na vnivoč nevyšlo, postarala sa vláda o to, aby robotníci boli naporúdzi. V Mezöhegyesi, v Kisbér-Bábolne a v Munkáči 40.000 robotníkov bude v zásobe, hotoví súc na telegrafické požiadanie isť na potrebné miesta a dať sa bez predlenia do práce.

Ľudári iné veci, ktoré v zásade i za dobré uznávajú, v skutočnosti prijať nechcú, lebo vraj vláde nedôverujú. Každý človek by bol teda predpokladal, že i túto okolnosť k napádaniu vlády použijú tým viac, žeby sa boli mohli zadrapovať do toho, že prichystaním rezervných robotníkov vláda nátlak bude robif na veľkosť mzdy stálych poľných robotníkov. Ale horkýže! Čo ľudárskych magnátov a ich bohatých kňazských spojencov do toho, akú mzdu dostanú tí *biedni i potláčani* robotníci, a či aj vôbec dostanú: keď len zbožie veľkostatkárov istotne, rýchle a možno hodne lacnejšie zožaté bude. Čo tam delník a jeho záujem, keď len ich úroda bude zabezpečená. Čo tam programm, keď len bude vlastný koláč. V takomto páde i ten šedivý stavec, veľmožný vodca ľudárov «modlitbe podobný vzdych» pošle k vláde, aby mu pomáhala v jeho úzkostach, ak by ho ten, ním tak skvele napomáhaný ľud v blate nechal. Oh! v takomto páde napádať vládu bol by ľudársky hriech, tú dobrú, šľachetnú, pečlivú a starostlivú vládu!

Nuž to nie je politika pravdy — ale zisku.

Že ľudári všemožne búria, všetci skusujeme. Že na protivníkoch svojich ani jedného dobrého vlasa nenechajú, každému je dobre známo. Ako sa ale shrknu, pachoria a škrečia, keď neludári zjavné hanebnosti skrz ich prívržencov popáchané na pranier vystavia a zaslúžene pokarhajú. Oni sú nedotknuteľní. A keď liberálna spoločnosť v povedomí sily svojej a v poznaní ich malicherností, priestupky a viny ich preminie, odpustí: chválospevy vífazstva spievajú. Jazyčný Rojko je im hrdinným, herským (?) vífazom, keď ho porota po druhý raz oslobodila. Tu nepovedia omámeným nasledovačom svojim, že porotné súdy v článkoch Rojkových a iných ľudárov neodskripiteľne našli poburovania, ale ponač daromným tláchaninám žiadnej ceny nepripisovali, a vidiac, že hlúpe huckanie nemalo cielené následky, preto nechali buriča utekať. Búrenia tie sú len hnusné, hanebné, posial' ale nie nebezpečné, preto trvá osvobodzovanie polutovania hodných hrdinov ľudárskych.

Videť z tohto, že u ľudárov je všetko kšeft. Keď liberálna strana to samé prevádza, čomu podobné oni voličom sľubovali, sú proti tomu, lebo

oni nič nevotujú vláde; keď ale im osožná otázka príde na pretras, tam už ani vláda, ani liberalismus, ba — Bože uchovaj — ani slobodné zednárstvo nenie im na závade. A takito ľudia chcú ukazovať svetu smer účinkovania. Oni si osobujú výlučné právo vyučovania morálky. Oni požadujú, aby im ľud slepo veril, im nezvratne dôveroval a ich bezpodmienečne nasledoval. Nuž to je drzá neočatosť; je urážanie bystroumného a rovnoduchého ľudu nášho. Presvedčení sme, že tento náš rozšafný ľud prebudí sa zo svojej nevšednej trpelivosti a ukáže pokúšiteľom svojim čím najkratšiu cestu von z domu.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Návrh zákona o odanení bursy, jako počúvame, zadá finančný minister už na jaseň. Návrh bol vypracovaný o moc skorej, než ľudová strana začala zaplavovať snemovňu prosbami o uvedenie bursovej dane. Že návrh tento bude len na jaseň zadaný, toho príčinou je tá okolnosť, že ho najprv pojednával z odborných znalcov pozostávajúci výbor. Zvedaví sme, že keď vláda na jaseň zadá návrh zákona o odanení bursy, čím budú huckať ľudové časopisy proti vláde.

Štátne hospodárenie v I-vej štvrti bežiacieho roku. Minister financií *Lukács* teraz uverejnil výkaz štátnych príjmov a výdavkov z prvej štvrti to jest od 1. jan. do 31. marca toho roku. Dľa výkazu prijmy obnášaly o 1,139.511 zlatých viac a výdavky o 9,409.981 zlatých viac než v tej istej štvrti predošlého roku, a tak je teda súbava o 8.270.470 nepravnejšia. Tento nepravný stav je vo všeobecnosti výplyvom nepravých hospodárskych pomerov, hlavne ale minuloročnej zlej úrody. Zrejším dôkazom tohoto je, že pri rovných daňach ukazuje sa úpadok o 1,343.929 zlatých a pri príjmoch štát. železníc 231.800 zl. Podobne ukazuje sa úpadok príjmov pri štátnych žrebínoch o 298.528 zlatých, čo je tiež následkom lanskoročnej neúrody. Na každý pád ale je uspokojujúce, že sa pri potravných daňach ukazuje malý zvyšok, z čoho možno nato zatvárať, že sa gazdovské položenie vzdor neúrode nezhoršilo veľmi.

Vo výdavkoch nachádzame aj také položky, ktoré tieže len dočasne zvyšujú; tak na spoločné výdavky bolo vydané o 4 milióny viac, než minulého roku. Tieto zvýšené výdavky sa ale v druhej štvrti štátu skoro celkom prinavrátili, lebo z colných príjmov dostali sme skoro 4 milióny zlatých.

Otázka kvóty. Jako vieme členovia uhorského kvótového odboru odcestovali 10-ho júna do Viedne, kde pilne vyjednávaly s rakúskym kvótoým odborom ohľadom ustálenia kvóty. Vzdor všetkej pilnosti nepodarilo sa ale odborom dosiaľ ustáliť na ničom. Jedno je isté, že Rakúšania začínajú popúšťať. Prvopočiatočne,

jako vieme, boli žiadali, aby sa kvóta dľa počtu obyvateľov ustálila. Keďby bol toto nabídnutie uhorský odbor prijal, tak by sme boli platili miesto doterajších 31 percentov 42 percentov zo spoločných výdavkov, takže by sa boly naše výdavky o pekných pár millionov zväčšily.

Rakúsky kvótoý odbor teraz opustil už to stanovisko, aby sa kvóta ustálila v pomere počtu obyvateľov, a za základ vypočítania kvóty prijali výšku daní a vypočítali, že Uhorsko má platiť na tomto základe 38 percentov. Uhorský kvótoý odbor neprijal toto číslo, lež žiadal od rakúskeho odboru, aby ukázal, jakým spôsobom vypočítali Rakúšania, že Uhorsko má na základe daní platiť 38 percentov.

S týmto sa ďalšie vyjednávanie odročily, členovia uhorského odboru odcestovali v pondelok nazad do Budapešti a tu vyčkajú vysvetlenie, jako vypočítali Rakúšania, že my máme platiť 38 percentov. Jak náhle toto vysvetlenie príjde, začne náš odbor rátať a keď bude s prácou hotový, odbory zasadnú zase k spoločnej porade, asiće tentoraz v Budapešti.

Popúšťanie so strany Rakúšanov budí v nás nádej, že sa konečne len predsa docieli ustálenie.

Z Rakúska. Že jak sú rozorvané rakúske parlamentárne pomery, o tom najlepšie svedčí tá okolnosť, že sú zasadania rakúskej ríšskej rady cisárskym rozhodnutím na neistý čas odročené. Rakúska vláda nevedela si dať rady s ríšskou radou, tak jednoducho dala radu cisárovi, aby ríšsku radu na neistý čas rozpustil. Ministerský predseda gróf Thun bude teraz vyjednávať s jednotlivými stránkami a bude sa usilovať nakloniť si ich, aby mohol v septembri previesť vyrovnanie.

Spanielsko-americká vojna. Ku bitke v prístave v Santiago, kde je španielsky admirál Cervera jako v klepci, ešte nedošlo. Amerikáni strelili síce tam na pevnosti, ale Španielom nič nevykonali. Druhý španielsky admirál Camara, ktorý je vyslaný Cerverovi na pomoc, sa tiež ešte neukázal a zaiste hrá sa na schovávanku, aby ho americké lode nelapily. Na Filipínskych ostrovoch, kde Amerikáni pobúrili domorodé obyvateľstvo proti ánom ostrovov Španielom, vedú sa kruté boje a povstalci vraj útočia teraz ma hlavné mesto ostrovov Manilu. Ale pri tom všetkom celá vojna sa dlho vlečie a z toho možno predpokladať i to, že Amerika pretábovaním vojny chce chudobné a zadlžené Spanielsko, ktoré už teraz sotva má groše na udržovanie vojska vo zbrani, úplne zničiť materiálne a uvaliť ho do krachu.

KRAJINSKÝ SNEM

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 8-ho júna. Po kračovalo sa v pojednávaní návrhu o zaokrývaní výdavkov za špitálne zaopatrovanie. Pavel *Ruffy* podotknul, že pojednávaný návrh zodpovedá všeobecnej žiadosti, veď si skoro všetky právomocnosti žiadaly sriadenie verejnej opatery chorých. Je pravda, že návrh nezahrňuje

v sebe sriadenie celej zdravotníckej otázky, toto sa ani nedá odrazu previesť, predbežne je ale aspoň najsúrnejším nedostatkom odpomožené. Prizvukuje potrebu toho, aby bola založená základina, z ktorej sa budú zaokrývať trovy za opateru chorých. Návrh prijíma.

Franc *Major* dokazoval, jak mnoho ľudí mrie u nás v mladom veku, čo je toho následkom, že zdravotníctvo není sriadené. Ponevác návrh tomuto neodpomáha, neprijíma ho.

Julius *Endrey* prosí snemovňu, aby zadaný návrh odvrhla a naložila vláde, žeby ešte behom tohoto roku zadala nový návrh, dľa ktorého by štát zaokrýval len tie trovy, ktoré obce a právomocnosti nemôžu zaokrývať zo svojej 3 percentovej prirážkovej dane.

Ferdinand *Horánszky* hovorí, že návrh neprospeje ani stoliciam, ani verejnému zdravotníctvu, ale že uvalí iba ťarchu na plecía daň platiaceho obecnstva. Žiada si čím skoršie úplné sriadenie zdravotníctva.

Minister vnútra *Perczel* je presvedčený, že sa návrhom polepšia pomery opatery chorých a verejného zdravotníctva, čo vysvitá i z toho, že rečníci opposície nepredniesli žiadnej podstatnej námietky proti návrhu. Návrh je potrebný, lebo dnes na jednotlivých vidiekoch krajiny už nevládali platiť trovy za opateru chorých, nemocnice nevedely vyčkať svoje požiadavky a stoliciam mnoho roboty zapríčinily pojednávania otázok o príslušnosti chorých. Tomuto chce vláda odpomôcť návrhom dočasne. Keď sa financie štátu polepšia, keď sa prevedie reforma rovnej dane a soštatní administrácia, vtedy možno základne riešiť otázku. Návrh neuvádza novú daň. Reč môže byť ien o čiastočnom povýšení a čiastočnom znížení. Povýšenie padne len na tie stolice, ktoré dosavád málo platily a sníženie nastane tým stoliciam, ktoré až veľmi mnoho platily. Na Budapešť padne najviac ťarchy, ale proti tomu nemožno nič namietat. Veď v Budapešti pri práci ochorejú z vidieku už v detskom veku sem došli robotníci: slušné je teda, aby Budapešť platila jednu čiastku trov za liečenie. Odporúča návrh k prijatiu.

Nasledovaly *interpellácie*. Franc *Komlóssy* sputuje sa ministra náboženstva, jako stojí s otázkou sriadenia katolickej kongruy.

Minister *Wlassics* odpovedá, že dosiaľ neprišla zpráva o popise z 850 farí. Aj z niektorých kapitulí a biskupství neprišli ešte popisy majetku. Všetky popisy príjdu do konca júla a tak výbor, ktorý má sriadiť otázku kongruy, bude môcť v septembri započat pojednávania otázky. Odpoveď bola jednohlasne v známosť vzatá.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 10-ho júna. Dnes bolo dokončené všeobecné pojednávania návrhu zákona o verejnej opatere chorých. Vilhelm *Melczer* uznáva, že návrh značne umenší neporiadky, ktoré sa vyskytovaly pri zaokrývaní trov za opatrovanie chudobných chorých, okrem tohoto návrh bude mať dobrý účinok i na sriadenie záležitostí chudobných, návrh tedy vrele odporúča k prijatiu.

Anton *Mócsy* ľudák návrh neprijíma, lebo sa vraj ním verejná opatera chorých úplne nesriaduje.

Franc *Heltai* v peknej reči dokazoval potrebu zákona, jehož návrh sa teraz pojednával. Poukázal na ťažkosti, s jakými bolo spojené zaopatrenie si svedoctva obecnej príslušnosti, dľa čoho sa posúdilo, kto je povinný snášat trovy za špitálnu opateru. Chudobný robotník, ktorý už dávno opustil svoju rodnú obec, len s veľkým namáhaním si bol v stave zaopatřit svedoctvo príslušnosti a tým uvalil ťarchu snášania výdavkov za špitál na rodnú obec. Rečník drží za správne, že to mesto platí za opateru chorých, v ktorom títo prezili veľkú časť svojho života.

V krátkosti hovoril ešte referent *Crausz* načo bol návrh vo všeobecnosti prijatý. Nato sa hneď prešlo k podrobnému pojednávaniu a prišlo sa až k 3-tiemu paragrafu.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 11-ho júna. Podrobné pojednávania návrhu zákona o trovách za verejnú opateru chudobných bolo dnes ukončené. Pri podrobnom pojednávani bolo prijaté viac opráv. Tak na návrh Gejzu *Polónyiho* bola prijatá oprava, aby sluhovala len v tom páde boli povinní platiť trovy za svoje liečenie, keď vôbec neboli v službe.

Ďalej prijatá bola tá oprava, aby trovy povstalé z bránenia sa proti epidemickým chorobám, jako ku pr. cholera, len z polovice niesla obec, druhú polovicu ale aby štát zaokryl, a jak je obec chudobná, celé trovy má snášat štát.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 13-ho júna. Dnes vydržovali vyslanci krátke zasadnutie, na ktorom Franc *Sima* interpelloval ministra pravosúdia v záležitosti čongrádského farára Antona *Hegyiho*, ktorého kňazská vrchnosť oslobodila zpod obžaloby a teraz bolo proti nemu zavedené trestné vyšetovanie pre zpreneverenie omšových peňazí.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 14. júna. Dnes bola pojednávaná zpráva najprv o preložení dióšďorských hámrov a fabriky štátnych železníc k ministerstvu financií a zatým prišiel na pretras návrh o predĺžení daní od cukru a špiritusu. Na návrh Bélu *Komjáthyho* snemovňa rozhodla, aby sa spolu s týmto návrhom pojednával aj návrh o novom spôsobe platenia dane od špiritusu, cukru a piva.

Zasadnutie snemovne magnátov dňa 8-ho júna. Na počiatku zasadnutia snemovne odpovedal minister orby *Darányi* na večera zadanú interpelláciu baróna *Vécseyho* v záležitosti poľných robotníkov. Minister vyhlásil, že si zákonom predpísané legitimácie tak mnohí robotníci vyberajú, že ani sám minister neočakával prajnejší výsledok. Robotníci na všetkých stranách uzatvárajú kontrakty so statkármi. Upomína statkárov, aby prísne zadržali podmienky v kontraktoch vymienené a tak sa nemajú čo obávať strajku poľných robotníkov. Minister ubezpečil magnátov, že sa vzdor tomu postaral o rezervných robotníkov, ktorí sú hotoví bárs kedy prácu prevziať v

tom páde, keďby ku tejže práci zjednaní robotníci začali strajkovať.

Zatým prijali magnáti návrh o úverkových spol-
koch a viac predloh.

DOPISY.

Prostredný Liptov, 9-ho júna.

Veľactený Pán Redaktor!

Jedna robota sa minula a druhá sa začína, krátky oddech, ktorý je medzi robotami, použijem k tomu, že napíšem pár riadkov do nášho obľúbeného „Opravdového Kresťana“.

Raz som už bol spomenul, že zo zvedavosti kde-tu čítam aj toho vychýreného „Kresťana“; aj teraz by ho rád zavše čítal, ale ho nemôžem nikde dostať, lebo jeho čitatelia ho nechcú nikomu ukázať preto, že sa zaň hanbia. Spytujem sa tedy pána pátra Lepsényiho, prečo sa hanbí za svoj časopis, a zakazuje ho ukazovať. My čitatelia „Opravdového Kresťana“ práve protivu toho robíme, my ho s pýchou každému ukazujeme, aby sa každý presvedčil, jak kresťansky a ľudomilovne píše náš „Opravdový Kresťan“. Ci snáď preto to robí pán pátra Lepsényi, že vie, že jeho časopis není hodno čítať pre jeho falošné a poburujúce články.

Ďalej sa pýtam pána pátra Lepsényiho, prečo tak veľmi hucká proti židom, radšej by si ich mal číť a vážiť, lebo keby nebolo židov, tak by ani nemal čo písať do svojho časopisu. Prvý článok je o židoch, ďalej píše zase len o židoch a o židoch, takže je celé číslo preplnené židmi, a tak tedy časopis mal by sa volať „Žid“ a nie „Kresťan“.

V poli stojí u nás chvála pánu Bohu všetko pekne, len aby boli aj naďalej dobré, prajné časy. Na svätého Medarda nepršalo, a tak sa nemáme čo obávať 40 dňového dažďa, zato ale nemusí nastať ani suchota.

Čo sa týče politiky, v tomto ohľade je u nás ticho, snáď sa zase prinavráti predošlá svornosť a pokoj.

S úctou *Jan Svedomitý.*

Kysuce, v mesiaci júni.

Veľactená Redakcia!

Úvodný článok z 23. čísla tohoto milého časopisu veľmi krásne líči chovanie sa mnohých kňazov „ľudárov“ oproti svojim veriacim „liberálom“, a všetko v ňom obsažené je číro-čistá pravda; čoho sme boli na mnohých miestach očitými svedkami.

Ze v takej miere bolo bašovanie prevádzané, to by mnohí snáď ani neverili, keď by samé skutky nepotvrzovaly pravdivosť tohoto; bo veď vidíme, že mnohí aj svetskou vrchnosťou stíhaní a pokutovaní boli. Ale toto všetko — ako oni rozhlasujú prívržencom svojim — je len trýznením a potupovaním pre neohrozené pridržanie sa cirkve, a tejže prenasledovanie.

Nuž pýtame sa, ktože potupuje viac cirkev jako sami — cest výnimkám — tí opravdoví „ľudoví kňazia“, ktorí sfanatizujú ťubohý ľud, proti všetkému, čo je štátu prospesné, nenávisť a zášť do neho vstępujú? Nie div teda, že potom taký ťubohý a sfanatizovaný ľud — zvlášte ženskú — búria a broja proti vláde a všetkému od nej pochádzajúcemu dobru! Ba na mnohých miestach takou

zášťou sú naplnení, že v prepiatosti svojej prenasledujú jednotlivé osoby až do nekonečna.

Tak na pr. ochodnický farár tamojšieho učiteľa a organistu — ktorý už 24 rokov v obci slúži — všemožným spôsobom prenasleduje, vezmúc pred seba, že ho musí aj s početnou familiou jeho úplne znivočiť a na zobračku palicu priviesť jedine preto, že nechcel nasledovať zkazonosné ľudové zásady a pridrža sa vlády; ba áno aj panských hájnych zažaloval, že zastával učiteľa a organistu proti jeho nápadom. Dobre ešte, že ho už i od organa nevykázal!

V tomto mu je nápomocná aj jeho gazdina „sesternica“, ktorá má veľký vplyv na farára jakožto „bratanka“ svojho, ktorý v remese a fachu ešte i Cvinčeka prevyšuje. Ten jak iste pridrža sa slov písma svätého, mlúviacich: „Miluj bližného svojho, jako seba samého“ a „Nech nezapáda slnko nad hnevom vašim.“

Hja, ale tak je to; keď nechce volakto s ľudarmi držať a ich ohavné a naničhodné zásady sebe osvojiť, ten musí eo ipso byť zničený, lebo to je ich heslom a toho sa musia aj celou silou pridržať.

Pán Boh s nami a zlé preč.

Gyurecz.

Lisková, dňa 14. júna.

Vysokoctený pán Redaktor!

Prosím Vás úctive o uverejnenie týchto pár riadkov, v ktorých chcem podať zpravu o veľkom nešťastí našich štyroch občanov, ktoré nešťastie zastihlo ich skrze oheň dňa 11. júna. Okolo tretej hodiny ráno stal sa krik, horí! horí nižný koniec! Ľudia vyburcovaní zo spánku, utekali na miesto ohňa, kde už všetečia štyria gazdovia vtedy v ohni boli tak, že im už nad hlavami horelo; len oblokami ich vyťahovali alebo sami vyskakovali von, tak že mnohí nemohli ratovať ani len náradia izebné a týmto z väčša sú obrátení na zobračku palicu. Niektorým zhorelo všetko, čo mali v izbách a komorách, v maštali a humnách; tak pochodil tiež Štefan Šrobár, ktorému zhorely tri kravy, 12 jahniat, päť vozov, riad na statok a mnoho iného mu pohorelo, tak že ledva svoj život zachránil. Ako povstal oheň, s istotou nevedieť, len dost na tom, že bol podložený bezbožnou rukou a to tak, že muselo byť na viac miestach podložené. Hovorí sa, že nešťastie vraj nič neurobí, ak nepríde viac. V nedefu, syn Štefana Šrobára, Ondrej prezeral koňa, tento tak nešťastne kponul Ondreja do tváre, že mu zlomil košť nosovú a líce mu rozdrapil tak, že mu ho lekár musel zašivať.

Týmto štyrom občanom našim by bola pomoc na každý pád potrebná a tak v mene celej našej obce prosím vet. obecnosť našej krajiny, kto čo môžeš pomáhať im, aspoň kým im na poli Pán Boh požehná! Boh všetečia štyria poistení, ale čože je to! Náš gazda kofko-toľko je už presvedčený, že je to dobre, keď si dá majetok poistiť, lenže nie na toľko, ako to jeho stojí, to len vraj ak by prišlo nešťastie, aby sa mal čoho chytiť. Až po dnes ešte náš dobrý chlap Hoffmann, žid a jeho hodna manželka varí im a nasýti z nich každého, ale to tiež nemôže dlho trvať. Druhá pomoc prišla z Ružomberka, a síce tri sporiteľne poslaly pomoc. Ako ich náš ľud menuje, tak ich aj ja pomenujem. Židovská im poslala 20 zl.; luteránska 10 zl.; a katolícka vraj 5 zl. Na to len toľko poviem: Boh vynahraď každý dar! Len že tá poslednia mala by bola obe prvé prevyšif, asíce preto, že títo vyhoreli sú sami katolíci a podrubé preto, že skoro celá obec iba u nich požíciava peniaze. Srdečný pozdrav!

Andrej Rosinsky.

BESEDNICA.

Pohádka.

— Napísal Václav Ríha. —

Za jednou malou dedinou sišli sa traja tovaryšia: obuvník, krajčír a kováč. Celý deň chodili po dedine a čo si vypýtali, to zjedli a prepili. Pod večer ale tiahli po ceste k lesu.

„A čo ste, kamaráti?“ táže sa ich kováč; „ja som kováčsky pomocník, ale viem ešte i iný kúsok.“ On bol veľmi silný, mal koženú zásteru a pinkel kožou obviazaný.

„Ja som krajčír,“ povedal ten, čo mal zelený pinkel a fúziky na brade; „a ja, trebárs že som trochu slabý, viem ešte iný kúsok.“

„A ja tiež viem jeden kúsok,“ zavrčal obuvník, veľmi tlstý, spotený, „a som obuvník.“

„Tak poďme spolu,“ hovorí zase kováč, „a načo by sme sa trmácali ďaleko na nocľah. Krásne je, teplo je, slniečko už zapadá, sadneme si v lese, urobíme oheň, dobre si porozprávame a potom — i vyspať sa možno pekne pod šírým nebom.“

Tak i urobili. Došli do jedloveho lesa, ešte rozpáleného slncom, ďalej od cesty našli si miestočko, prestreli na zelenastom machu svoje pinkle na posteľ a chystali sa prenocovať. Opatrný krajčír vysypal zemiaky, ktoré cestou nashromáždil, vytrhoval okolo ohništa mach a odhraboval ráždie, aby sa les od ohňa nechytil. Zlostný obuvník papuľoval, že najde tu do nich chrobáčekov a mravcov, stále vyklepával svoje nohavice a napechával fajku lopúchovými listami, smiešanými s dohánom. Kováč vyhľadal zo zádrenia v papieriku soli, v kapse našiel kúsok slaniny a potom šiel hľadať suché ráždie na rozloženie ohňa; samé smolnice vyhľadával z krivých borovic, čo sú už polosuché, aby dobre horely. Potom vytiahol práchno s ocieľkou, podložil hubku pod ráždie a keď sa oheň rozohorel a prešiel dasivý dym, plynúci zpod halúz, všetcia traja tovaryšia posadali si k ohňu.

Krajčír vytiahol odkiaľsi tenkú cigaretku, obuvník nedečkave rozhraboval zemiaky v uhli a zlostne bafal z malej fajočky; kováč poriadne vyšpáral svoju štiavníčku, silne si ju napchal a umačkal, priložil uhlik a jako mocne zafajčil, hneď kúr ako mračno stúpaj do borových korún.

„Tak čo, bračekovci,“ hovoril kováč, „nesedíme len tak, poshovárať sa niečo. Na spanie je ešte čas, každý vie niečo iného, čas nám pekne ujde.“

Sotva dohovoriť, na blízku haluzie zapráskalo, a ktosi tlačil sa nízkym krovím k ohňu. Tovyaria sedeli a dívali sa v tú stranu, odkiaľ prichádzal štíhly človek. Došiel k ohňu, zavlnšoval dobrý večer a prosil, či si smie prisadnúť. Obuvník čosi zabručal, ale kováč laskave povedal:

„Len poďte ďalej, „laneman“, len ďalej a posaďte sa. Všetci máme miesta dost.“

Keď si tento nový hosť usadol, všetcia utíchli a prezreli si ho. Bol pekný, prádlo mal nové, čizmy noreparované, pinkel mäkkou jeleninou obšitý a paličku striebrom okovanú. Nehovorili mnoho, vyťahali si zemiaky z popola, i toho nového ponúkli, a jedli mlieky, obuvník najviacej. Za chvíľu kováč povedá:

„A odkiaľ idete, šuhajko, jestli smiem sa pýtať? A jaké je vaše remeslo? My sme všetcia známi. Toto

je krajčír, tento obuvník, a ja som kováč, ale každý z nás vie ešte iný kúsok.“

„Ja som princ,“ hovorí ten, čo prišiel, „a nerozumiem viac žiadny iný kúsok; idem do sveta a mám veľké starosti.“

„Veď som si to hneď myslel,“ odpovedá kováč, „že ste z nejakého lepšieho cesta než my. Ale to sa dobre hodí. Zrovna sme si popovedali, žeby mohol každý z nás niečo vypravovať, kým pôjdeme spať. Môžete nám hneď povedať, jaké je to vaše remeslo a čo vás tlačí.“

„Ja až posledný,“ povie princ, „len čo si trochu pohoviem,“ a zase zemiaky pilne jedol — bol hladný.

„Tak začni ty, šuster,“ podotkol kováč.

Obuvník pozorne fúkal do cigarety, vypustil krúžky dymu do vzduchu, založil nohy krížom pod seba a potom začal:

„Jeden kráľ šiel na hon a zablúdil v lese. Hľadal cestu z lesa až do večera, ale nenašiel ju, tak šiel nazdarboh lesom vždy ďalej. Zrazu vidí vojaka sedieť na kameni, sušil košeľu.“

Dostal strach a povedá si:

„Kto vie, jaký je, snáď odniekaľ utiekol a ešte pojde na mňa.“

Schoval korunu pod plášť, sosňal pečatný prsteň a teraz šiel k vojakovi:

„Dobry večer, vojaku,“ povedá, „odkiaľ idete?“

„Ach, pane, smutný som,“ riekol vojak. „Bol som odobratý na vojnu a strašne mi bolo ľuto za našimi horami. Tak som utiekol sem do lesa a neviem, jako sa domov dostanem.“

„Nič sa neboj,“ tešil ho kráľ, „ja mám veľkú moc, a všetko ti vynahradím, len ma odtiaľto z lesa vyveď.“

Vojak mu riekol, že by rád, ale že teraz večer už nemôže, že by netrafil. Ale kráľ bol už veľmi hladný a unavený, tak ho zaviedol do jednej chalupy v lese. Sadli si v chyžke, ale nijak sa im tu nefúbilo. Hostinský divne sa na nich díval a povedal:

„Dobre že ste prišli, pánovia, a peniaze? Máte? Aspoň tu bude veselo.“

Kráľ sa už zase bál, aby do niečoho neupadli a len žiadal nocľah. Ale hostinský riekol, že mej chyže nemá, len v tejto izbe, jestli chce, môže prespať.

Ešte nedopili a prišlo dvanásť chlapi, strašných. Vojak sa na nich podíval a povedá:

„Už sme v tom, to sú lúpežníci.“

Kráľ hneď strachom zmieral, ale vojak mu riekol:

„Nebojte sa nič, však ich ešte premôžeme.“ ale kráľ neveril a veľmi ustrašený bol, hneď cheľ preč ujsť. Jeden lúpežník však na neho vzkrikoval:

„Kam idete, panáčkovia, len zostaňte pekne sedieť, pohovoríme si spolu.“

Vojak nechal kráľa sedieť v kúte a beží ku kremlárovi:

„Pán hostinský, pálenky sem, kotál pálenky, vriacej pálenky. Všetci my ešte nepojdeme.“

Vodca tých lúpežníkov vstane a díva sa na neho:

„A k čomu ty chceš vriacu pálenku?“

„Inakšiu ja nepijem,“ odpovedá vojak, „a plný kotál jej vypijem!“

„No jestli ju vypiješ,“ riekol mu vodca, „aby si vedel, my sme lúpežníci a nikoho neživíme — jestli ju vypiješ, nič vám neurobíme, len vás oberieme.“

Tak vojak hneď postavil stôl do prostred izby a volal na lúpežníkov, aby sa šli dívať jako bude piť.

Kráľ už bol bez ducha a tiahol ho za kabát, povedá:

„Pán vojak, prosím vás, utečme odtiaľto, inak bude zle.“

„Ale vojak vždy len kričal: „Pálenky sem, však ja ju vypijem, nič sa nebojte, pomáhať mi nemusíte.“

Konečne krémár už pálenky doniesol v kotlíku, len-len že kypela. Vojak vyšiel na stôl, vzal kotlík a kričel:

„Tak, pánovia, ste už tu všetci, a i pán krémár?“ Všetkých ich volal, aby sa šli dívať, ako bude piť.

„Sme,“ povedá hostinský a len oči vyvaľovali, aby ten div dobre videli.

Tak vojak vezme kotlík a šust — po všetkých tých lúpežníkoch, všetkým oči vypálil a hlavy oparil. Teraz skočil so stola, vytiahol svoju šabľu a všetkých ich zosekal, i s hostinským. Keď bol hotový, povedá:

„Pane, teraz už môžeme dobre spať.“

Kráľ bol už polo mŕtvý, nič robiť nemohol, len sa dival, ako vojak lúpežníkov do komory hádzal, krv handrou vymáčal a tak vína i údeniny z pivnice doniesol. Keď sa napili a najedli, povedá kráľ:

„Vojaku, dobre si sa držal, za to ťa odmením. Já mám veľkú moc; poď len do mesta, nič sa neboj a pýtaj sa len na hrad. Však ťa už ku mne dovedú.“

Vojak odpovedá:

„Ďakujem, pane, nestojí to ani za pochvalu, škoda len, že ste svoju moc sebou nemali, boli by sme bývali bez práce.“

Keď sa vyspali, dovedol vojak kráľa na kraj lesa, a potom šli každý svojou cestou; kráľ šiel domov a vojak do svojej krajiny. Kráľ mu dal takú cedulôčku, aby ho všade pustili. Jako došiel domov, ukázal cedulôčku a hneď všetci mu hovorili:

„Pán vojak, prosím, ráčte len ostať!“

Myslel si: „Hľaď, predsa je to k čomusi dobré.“

Hospodáril ďalej na svojom gazdovstve a nikto sa už po ňom ani nespýtal.

Razom hnal vojak vola na trh a myslel si: Predsa sa opýtam po tom pánovi. Či ho už najdem alebo nie, však je to bez tak jedno.“

Príde do mesta, pýta sa na hrad. Ukázali mu. Príde do hradu, ukáže cedulôčku vo bráne a hneď všetci vojaci postavili sa do zbrane, trúbili a jeho vítali. Niektorí páni príbehli so schodov, klaňali sa mu a povedali:

„Ráčte toho vola tu nechať, pane, a ráčte s nami, pane.“

Vojak povedá:

„Rád by, pánovia, len aby sa mi ten vôl neztratil, mali sme povodeň, potrebujem peniaze.“

Ale oni mu dokazovali, aby sa nebál, že sa mu neztratil. Tak šli po mramorových schodoch až do veľkej dvorany, kde bolo plno ľudu, zlatom, stiebrm a diamanty sa všetci len tak svietili. Vojak hľadá toho svojho pána a vidí zrazu, že na tróne sedí, v zamate a vo zlate — sám pán kráľ. Strašne sa uľakol a nevedel, čo by počať mal. Ale kráľ šiel k nemu s trónu, podal mu ruku a povedá:

„Pánovia, to hľa je môj najväčší dobrodinec, ktorý mi život zachoval. Vyvoľ si čo chceš,“ riekol k vojakovi „na mojom dvore ostaneš, budeš mať všetkého v hojnosti a celú stráž pod komandom.“

Vojak mačkal čapicu a povedá:

„Vaša milosť kráľovská, ja vám uctive ďakujem, ale to ja prijať nemôžem. Ja musím predať vola, mali sme povodeň a potrebujem peniaze. A o tú moc tuná ja, prosím, nestojím.“

Jako to riekol, kráľ sa zamračil a šiel si sadnúť na trón, panstvo kolom neho volalo na slávu, ale vojaka tí páni odviedli dolu. Už neboli tak uctívajú naproti nemu,

dali mu vola a vystrčili ho z brány von. A tak vojak šiel na trh, predal vola a bol rád, že sa dostal šťastlive domov.“

* * *

„Teraz rozpovedz ty“, volal kováč na krajčira, ktorý začal nasledovne:

„Tak bol jeden krajčír — ja však som to nebol — mal málo práce a mnoho detí. Raz mu jeho žena priniesla mlieka, zrovna keď dorábala prácu. Nechal ho chvíľku stáť na stole a keď dorobil — na mlieku sedela múch až čierňava. Strašne sa nahneval a pác do nich rukou, až mlieko po stole striekalo. Keď ich spočítal, dobrých päťdesiat zabil a ešte päťdesiat poranil. Pri jedle začal o tom premýšľať.“

„Čo by sa ja tuná tak drel, keď som taký hrdina. Pôjdem do sveta, aby som si šťastie vydobyl.“ Sviazal pinkel, požeňal ženu a deti a šiel do sveta. Šiel dlho až prišiel na jednu lesnú cestu a už bol omdlený. Pomyslel si: „Čo by si ja svoj čin neoznačil.“ Vzal kriedu z pinkla a napísal si na štítok na čapicu: 50 zabil, 50 poranil a ešte sa nedozlobil.“

Potom sa natiahol podľa hradze do trávy a usnul. Keď tak chvíľu spal, ide popri ňom kráľ na voze na prechádzku. Vidí v chládku chlapa rozťahnutého, nariadil zastaviť a spýtať sa ho, čo je. Služiaci šiel k nemu, vidí nápis na čapici a hovorí kráľovi:

„Vaša kráľovská milosť, to je zlý človek — päťdesiat zabil, päťdesiat poranil a ešte sa nedozlobil.“

Kráľ odpovedá: „Zobuď ho, snáď sa nám hodí keď je tak údatný.“ Krajčír bol chytrý, počul čo si popovedali, ale sa neprezradil. Dal sa zobudiť a šiel rovno ku kráľovi. Kráľ ho vzal sebou do kočiara a riekol mu:

„Človeče, keď si tak silný, dobre sa budeš u nás mávať, dobre jesť a piť, všetkého ti dáme, ale jednu prácu nám musíš urobiť: je tu divá sviňa v lese, kanec, čo hrozné škody robí a nikto ho zabiť ani chytiť nemôže. Ak toho kanca zabiješ o mnoho lepšie sa budeš mať. Kto ten kus prevedie — moju dcéru za manželku dostane.“

Krajčír už nebol rád, že sa tak ďaleko pustil a že svoju slabosť neprezradil — ale zpiatky nemohol, musel sa robiť údatným.

Došli do hradu, krajčira dobre uložili. Dobre sa mal. Dobre jedol, vzácne vína pil a spal na mäkkých poduškách. Ale druhý deň rano: choď do lesa divú sviňu honiť. Krajčír videl, že vzpierat sa je marné. Dobre si pinkel naložil jedlom a pitím a šiel. Čím ďalej šiel do lesa, tým viac mu bolo smutno. Les sa nízil do samých divokých údolí, vetvy čiernych smrekov tiahaly sa až po zemi medzi podrastom, musel liezť cez hrozne klzké balvány, brodiť sa cez potoky, zakryté ráždinami a žltými kvetami. Okolo neho bolo vlhko a ticho, les bol jako mŕtvý, ani vtáčka nikde nebolo — smutný, opustený bol les.

Keď tak dlho sa predieral, bolo mu teskno. Pomyslel si: „Čo by sa tak marne namáhal. Divej svine bez tak nenajdem, a najdem-li ju, však to bude moja posledná hodinka.“

Sadol si do machu — tak jako my tuná sedíme — vytiahol slaninu, údenú, a čo mal dobrého so sebou, i vína sa napil a potom si pofajčieval. Ako tak sedí, v tom kde sa vezme tu sa vezme divá sviňa a letí rovno na neho.

Strašne sa preľakol a jako šikovný bol, hup na nohy a šup za strom. Sviňa zase jako bola rozletená, vrazila do stromu, až jej v hlave zchrapštalo a svalila sa hneď na mach.

Krajčír vidiac to, vzal svoje veľké nožnice z pinkla a štíril ich jej do boku. Už sa nič nebál, — však bola mrtvá — len v nej nožnicami ryl. Keď to vykonal, sobral sa a šiel ku kráľovi a veselo oznámil, že sviňu už zabil. Hneď sa na hrade kráľovskom sobrali lovcí, sviňu priniesli na húzvač, v zámku boly veľké radovanky, že už tá divoká sviňa nikomu neublíži.

Ale kráľ bol smutný, že tak ľahko krajčirovi princeznu sľúbil. Myslel si:

„Udatný je, päťdesiat zabil i sviňu zmárnil, ale predsa je to len krajčír.“

Zavolať ho k sebe, a povedal:

„Vidím už, že si človek srdnatý, ale ešte jedno by potreboval, než ti princeznu dám. Žijú tuná v jednom lese dvaja zbojníci, strašne silní chlapi, nikto sa im oproti postaviť nemôže. Oberajú kupcov i na sedliakov vystupujú, poddaných mojich veľmi trápia. Keby si ich premohol, dám ti princeznu i veľké bohatstvo.“

(Pokračovanie nasleduje.)

HOSPODÁRSTVO.

Výstavka jačmeňa na várku vo Viedni.

Nitriansky hospodársky spolok na minuloročnom valnom shromaždení krajinárskeho sväzku hospodárskych spolkov zadal bol ten návrh, aby sa sriadila vo Viedni výstavka jačmeňa na várku. Valné shromaždenie prijalo tento návrh. Výkonný výbor krajinárskeho sväzku zasedal v tejto záležitosti 27-ho mája a so sriadením výstavy jačmeňa poveril nitriansky gazdovský spolok.

Výstavka jačmeňa bude vo Viedni v bursovej budove alebo na blízku teže, alebo v nejakej inej príhodnej miestnosti a cieľom jej je, aby si uhorský jačmeň na várku mohlo čím viac kupcov a pivovarníkov obzrieť, aby dľa vystavených vzoriek vedeli, kde môžu jaký a koľko jačmeňa dostať. Výstavka bude v bursovny deň sriadená, keď sa zvykli kupci nielen z našej monarchie, ale aj zo susedných krajín sísť vo Viedni a tak kupci títo budú mať príležitosť dľa vzorky poznať našu tohoročnú úrodu jačmeňa na várku. Gazdovia nebudú museť tedy sem a ta posielat vzorky, lebo bude dostatočné, keď gazda pošle do Viedne 5 kilogrammov a túto vzorku potom neobzrú si len jedon dvaja, lež sto a sto kupcov a pivovarníkov ju uvidí.

Toto bude mať tú veľkú prednosť, že okrem miestnych kupcov aj takí budú prípadne kupovať jačmeň, s ktorými gazdovia dosiaľ nestáli v potyku. Kto pošle vzorku z jačmeňa na viedeňskú výstavku, tým neprevezme na seba žiadnu zaviazanosť, v jeho vlastnom záujme leží ale, aby poslal na výstavku zásobe úplne zodpovednú vzorku, lebo kupec príjde osobne ku gazdovi a sám sa presvedčí, či vzorka zodpovedá v susáku nachádzajúcemu sa jačmeňu. Za vystavenie nebude nikto nič platiť. Vystavovateľ bude mať iba natoľko trovy, že pošle po pošte 5 kilogrammov jačmeňa vo vrecúšku zo silného plátna do Viedne na riaditeľstvo výstavy. Výstavka jačmeňa bude bezprostredne po žatve, keď kupci a pivovarníci najväčšími hľadajú jačmeň. Kto chce účasť vziať na tejto výstavke jačmeňa, nech sa hlási behom mesiaca

júla u sekretára nitrianskeho gazdovského spolku, aby spolok už vopred vedel, koľkí budú brať účasť na výstavke. Jestliže kto potrebuje nejaké vysvetlenie, nech sa obráti na sekretára menovaného spolku, kde dostane všetky žiadané úpravy.

Užitočnosť chreňového listu. Istý dochovávateľ hydiny rozpráva, že tie sliepky, ktoré kŕmil chreňovým listom, nedostaly žiadnu nemoc, ktorá na okolí pustošila medzi hydinou. Aj jedon včelár chváli liečivú silu chreňového listu. Včelár tento tvrdí, že si raz ruku, keď mu ju včely silne poštipaly, náhodou dobre vydržol chreňovým listom a hľa nielen že bolesť hneď prestala ale mu ani ruka nenapuchla. Neskoršie pomocou ručného presu z chreňových listov vyprasoval šťavu, ktorú s veľkým prospechom používal pri ranách pochodiacich z popálenia alebo z porezania. Ba raz zapuchlo koňovi oko, a jaknáhle tože zaviazal handron namočenou do chreňovej šťavy, hneď úplne vyzdravelo.

Medový ocot. Z medu možno veľmi chutný ocot spraviť, ktorý sa vyrovná aj najlepšiemu vínovému ocotu, asiće nasledujúcim spôsobom: na 5 litrov vody vezmime 1 kilogram medu a túto miešatinu do tých čias hrejme, až tak zhustne, že do nej položené čerstvé vajce natoľko sa zanorí, že len koniec z neho vyzerá von. Jak sa vajce hlbšie ponorí, tak pridajme ešte medu, jak sa ale neponorí tak hlboko, tak miešatina vyžaduje vodu. Keď miešatina dľa potreby zhustla, dajme do nej trochu droždia a zatým všetko vylejme do suda, ktorý položíme na vetristé, mierne teplé miesto. Tekutina zatým začne kysnúť, práve preto sud neslobodno vyše dvoch tretín naplniť. Otvor suda treba nejakou riedkou tkaninou chrániť pred rozličnou chrobačou.

Jako máme chrániť železo, aby nezhrdzavelo? Železo od hrdze najľahšie tak ochránime, keď ho cieľu zodpovedne zafarbíme. K tomuto sa najlepšie hodí ľanový olej. Aby sme ale to docielili, žeby sa tento olej tým lepšie udržal na železe, amyme ho najprv, a keď uschlo, len potom ho namasťme ľanovým olejom. Jestli že je patričný železný predmet tak malý, že sa dá ľahko rozžiarit, tak ho najprv rozžiarime a len potom hodíme do ľanového oleja. V tomto páde ľanový olej tak sa prilipne na železo, že sa na ňom dlhé roky udrží.

CHÝRNIK.

Ich veličenstvá kráľ a kráľovná meškajú nateraz v Lainzi. Kráľovná docestovala ta z Bruckenau a pobaví sa tam do konca tohoto mesiaca.

Vysoký hosť v Piešťanoch. Tieto pekné hornohorské kúpele s roka na rok navštevuje viac a viac popredných hostí. Toho leta, tak ako minule, arciknieža z Toskany, pokrevný nášho kráľa, zase navštívil Piešťany, lebo tamojšia kúra veľmi prajne účinkuje na jeho zdravie. Vysokého hosta tu navštívili i arcikniežatá Leopold Ferdinand a Peter Ferdinand, ktorí mu prišli zavinšovať ku 66ročným narodeninám.

Predseda snemovne veľmožov zomrel. Vilhelm Tóth, predseda snemovne veľmožov zomrel dňa 14. t. m. v 66. roku veku svojho v Nitra-Ivánke. Zomrelý Tóth už v svojom mladom veku vynikal svojím umom a bral činnú účasť v politickom živote. Za dlhé roky bol nitrianskym ablegátom na sneme a tu vyvinul takú činnosť, že sa mohol chlúbiť priateľstvom mudrea krajiny, Franca Deáka. Tóth na počiatku ústavnej doby bol ministerským radcom, pozdejšie štátnym sekretárom a konečne ministrom vnútra, vtedy ho jeho veličenstvo vyznačil hodnosťou skutočného tajného radcu. Pozdejšie roku 1879 stal sa predsedom spoločnej hlavnej účtovnej stolice, ktorú hodnosť zastupoval za úplných 16 rokov, keď roku 1895 šiel do pensie, kráľ vymenoval ho za člena snemovne a na to, r. 1896 za predsedu tejže snemovne. Kráľ vyznačil Tótha viac krát za jeho verné a prospešné služby krajine a trónu. Odumrelý posledne často pocho-rievál a len nedávno stihnúť bol ťažkou nemocou povstávajúcou následkom ranenia mŕtvice. Pred svojou smrťou bol u svojho zata nitrianskeho fžišpána Thuróczyho, kde sa zotavoval zo svojej nemoci, ale jeho 66ročná sústava nemoci odolať už nevládala. Skonal v kruhu svojich skormútených príbuzných.

Minister Dániel čestným mešťanom Aradu. Zastupiteľstvo slob. kráľ. mesta Aradu na poslednom svojom valnom shromaždení jednoblasne a s veľkým oduševnením zvolilo ministra obchodu baróna Ernesta Dániela za svojho čestného mešťana. Skvostný diplom o čestnom mešťanstve podá ministromi skvelá deputácia.

Odhalenie sochy neb. ministra Gabriela Barossa. Cieľom postavenia sochy Barossovej sriadený stôlenový výbor vo svojom poslednom zasadnutí rozhodol zo zbierky zvyšujúcich 25.000 zl. oddať jako na pamiatku oca znejúci národný dar maloletému synovi Gabriela Barossa. Výbor zároveň ustálil spôsob odhalenia sochy, ktoré sa bude odbyvať dňa 9. októbra t. r. za veľkých slávností. Výbor poprosil ministra kupectva baróna Dániela, aby povedal pri odhalení slávnostnú reč, čo minister i vďačne prisľúbil. To námestie pred ústredným železničným nádražím, kde socha stáť bude, nazvú pravdepodobne Barossovým námestím.

Minister orby proti agentom so zbožím. Chýr o výčinoch agentov so zbožím dostal sa do uší ministra orby a minister hneď rozposlal obežník na všetky stolice a hospodárske spolky a vyzval ich, aby ochraňovali chudobnejších gazdov proti tým agentom so zbožím, ktorí obzvlášť na horných stranách usilujú sa gazdov ošundiť. Minister orby dozvedel sa totiž, že sú takí agenti, ktorí peknými slovami takrečeno prinútiť menej vzdelaného gazdu, aby svoju úrodu — pravda hodne lacno — predal už na koreni. Taký agent vyplatí potom jednu čiastku kúpnej ceny a potom si za ten preddavok a za cenu zbožia od gazdu dajú podpísať vechsel (zmenku), ba často i také listiny dajú si podpísať, ktoré potom zapríčinia úplný úpadok gazdu. Minister drží za žiadúcné, aby vrchnosti a gazdovské spolky napomenuly malých gazdov aby títo, keby ich agenti takými listinami chceli dostať do svojej moci, vec naskutku vrchnosti oznámili.

Naruživosť zlý radca. Štefan Varga a Franc Sas kosiť lúku pri Sigetváre a pri kosbe povadili sa pre dedičstvo. Sas prišiel do takej zlosti že ostrou kosou zatal Vargovi do drieku a manželku Vargovu, ktorá príbehla svojmu mužovi na pomoc, na nohe ťažko ranil. Varga hneď na mieste vypustil dušu a jeho manželka následkom veľkej ztráty krvi zápasí so smrťou. Vargu chytili a v okovach odviekli do väzenia, kde čaká svoj zaslužený trest.

Slachetný skutok jedného magnáta. Gróf Eugen Karátsonyi, ktorý už dávnejšie prepustil do prenájmu svoje panstvo v Zichyfalve malým gazdom, následkom ľahšej zlej úrody núdzu trpiacim árendátorom odpustil celoročnú árendu. A toto je pekná summička: odpustená árenda prevyšuje 60.000 zlatých. Tam, kde zlou úrodou ťažko navštívení malí hospodári árendujú panstvá i iní zemskí páni by mohli nasledovať pekný príklad grófa Karátsonyiho.

Zlatá omša baňsko-bystrického biskupa. V utorok, dňa 21. t. m. bude tomu práve 50 rokov, čo bol terajší baňsko-bystrický biskup Karol Rimély vysvätený za kňaza. Jubilujúci biskup, ktorý v tichosti a v úzkom cirkevnom kruhu chce zasvätiť toto polstoročné jubiliám svojho kňazstva, vo štvrtok odcestoval do Rímu, a tam bude slúžiť svoju zlatú omšu. Medzi tým časom, čo sa bude biskup zdržovať v Ríme, kňazstvo jeho diecesy pripraví pekné slávnosti. Na dvore senimára v Bystrici odhalí sochu, poprsie biskupa. Biskup navráti sa z Rímu dňa 28. t. m. do svojej residencie vo Sv. Križi, kde mu pripravia veriaci pekné ovácie. Dňa 30. t. m. veľprepošť a prälát Štefan Hulényi podá jubilujúcemu biskupovi skvostný drahokamami vykladaný kalich, čo dar kňazstva jeho diecesi a Július Tomcsányi správca lesov dar veriacich, jeden skvostný album.

Zo snemu. V zasadnutí snemu dňa 15. t. m. keď bola dišputa o návrhoch o potravných daňach vyslanec Gejza Polónyi, ktorý dúcha s ľudovou stranou do jedného mecha, medzi iným riekol, že mestá a obce zataja jednu čiastku svojich dôchodkov z vyárendovania regálu. Pravda ministerský predseda barón Bánffy ani na okamih nemohol ztrpeť takéto upodozrievanie a urážanie predstavenstvá obcí a miest a hneď v svojej reči riekol, že je to od Polónyho perfidia (falošnosť) a potom čo najrozhodnejšie odmietol slová Polónyho. Polónyi sa cítil byť urazeným slovom perfidia a vyzval ministerského predsedu na duell. Ale sekundanti baróna Bánffyho vyhlásili, že ačpráve ministerský predseda dá za každé urazenie zadostučinenie, v tomto páde ale barón Bánffy nepriestúpil medze parlamentárnej kritiky, povedanej nad Polónyim. Sekundanti Polónyho to vzali v známость a s tým je záležitosť vybavená.

Požiar zapríčinený deťmi. Rodičovská neopatrnosť zase mala smutný následok. V trenčianskej obci Veľkej Kubrej na dvore Petra Krátkeho hraly sa deti so zápalkami, z čoho povstal požiar. Oheň sa rýchle rozmohol a behom krátkeho času zhorelo päť domov s hospodárskymi staviskami. Škoda je veľká. Ešte dobre že príbehli na pomoc hasičia z Trenčína, inak by bola celá obec ľahla popolom.

Útok na jedného policajta. V Budapešti zamestnaný sadzač Franc Máder, syn ku stolnobelehradskej súdnej stolici prideleného sudcu kráľ. tabule v noci dňa 13. t. m. prišiel na policajný kapitanát štvrtého okresu a tam z revolvera dva krát strelil na policajného kontrolóra Jána Bota. Prvá guľa ranila Bota do sluchy a druhá do žalúdka, tak že teraz nešťastný policajt zomiera. Útočníka chytili hneď tam na mieste a počas vyšetrovania udal, že chcel zastreliť vlastne policajného kontrolóra Szerdahelyiho, ktorý ho bol nedávno v noci zatknul pre hulákanie na ulici a preto si odsedel jeden deň v šupárni, lebo 5 zlatých pokuty nechcel zaplatiť. Zdivelého útočníka, ktorý je 26ročný, oddali už štátnemu zástupníctvu. Proti Botovi, ktorý sa stal obeťou strašného činu zdivelého človeka, javí sa všade sústrasť. Je ženatý a má familiu. Lekári zriekli sa nadeje, že by mu mohli zachrániť život.

Bezzákladne napadnutá česť Júliusa Miklósa

Asi pred poldruha rokom opposičné časopisy ostro napadly česť vtedajšieho feldmarcha boršodskej stolice Júliusa Miklósa, že vraj pri stavani vicinálnej železnice zneužíval úradnú moc, nútil obce, aby podpísaly účastiny vicinálky, sľúbil vraj vymozenie privolenia aby sa na miesto železného mostu drevený mohol vystaviť nad riekou Bodva, slovom Miklós bol napádaný a osočovaný ako si len myslieť možno. Opposícia potom vykoristiť chce túto záležitosť a použiť proti vláde a predostrela ju v sneme. Július Miklós následkom tohoto poďakoval sa za svoju hodnosť a zavedené proti nemu vyšetrovanie. A tu vysvitla pravda, lebo všetky tri súdne fórumy, prvostupňový súd, tabula a kúria uznaly ho vždy za nevinného, lebo z listín sa dokázalo, že je Miklós úplne nevinný. — Týmto je táto sensačná záležitosť, ktorá toľko šumu narobila po krajine, vybavená a nevine obviňovaný Miklós rehabilitovaný.

Dostal sa do rúk spravodnosti. Jána Bartu, cestára z Ružomberku, ktorý 800 zlatých defraudoval z úradných peňazí a potom ušiel, v Hamburgu polícia lapila práve vtedy, keď sa chystal do Ameriky. Teraz ho dovezú späť a príkladne potresú.

Pretrhnutie oblakov nad Záhrebom. Hlavné mesto Horvatska Záhreb je často navštevované živelnými pohromami. Raz stihne mesto veľký lejak, potom zemetrasenie a teraz sa nad mestom pretrhly oblaky. Asice dňa 11. t. m. rano okolo 5. hodiny nad Záhrebom spustil sa taký lejak, že prúd vody vytrhla stromy a cez mesto tečúci potok Medveščak natoľko sa rozvodnil, že preboriac nízke náspy zaplavil ulice. Špinavé vlny asi na meter vysoko tiekli po najkrajšej časti mesta. Prudkosť vody bola tak silná, že dokryvila i železné trámy a vo fabrike na dorábanie koží narobila veľkú škodu. Voda mnohé budovy podmyla a porúchala, pekné sady a parky, jako i ulice kryje na 30—40 cm. hlien. Vojsko a hasičia konali ochranné práce. Ľudský život nepadol v obeť strašnej pohrome. Povodňou zapríčinená škoda ráta sa na pol miliona zlatých.

Zamedzenie nešťastí pri stavbách. Tie časté nešťastia, ktoré sa v poslednom čase zhusta opakovali pri hlavnomestských stavbách, vzbudily pozornosť vlády a prv, než bude postarano o potrebný zákon, minister kúpectva bar. Dániel vydal po tieto dni nariadenie, ktorého cieľom je zamedzenie nešťastí pri stavbách. V smysle tohoto nariadenia stavby prišly pod úradný dozor. Každá taká stavba, pri ktorej aspoň 20 robotníkov pracuje, musí sa oznámiť patričnému okresnému priemyselnému dozorcovi, ktorého povinnosťou bude na stavby riadne dozerať a starať sa o to, aby stavitelia a jejích zamestnanci prísno sa pridržovali stavebných predpisov. Minister zároveň vyzval všetkých priemyselných dozorcov, aby behom najkratšieho času podali obsírnu zprávu o tých nešťastiach, ktoré sa pri stavbách v posledných troch rokoch na území ich účinkovania udaly. V ministerstve totiž dľa doposlaných zpráv a s pričinením na slovo vzatých odborných mužov vypracujú ďalšie podrobné nariadenie, ktorého cieľom bude nakoľko možno ochrániť robotníka pred nešťastiami pri stavbách.

Veľký požiar v Budapešti. V Budapešti vypukol dňa 15. t. m. v predpoludňajších hodinách na povale paloty zvanej Thonet-udvar požiar, ktorý vzdor rýchlej pomoci hasičov a vojska rozšíril sa na celý krov, ktorý aj zhorel. Hasičom podarilo sa ochrániť susedné domy, čo je veľké šťastie. Škoda sa ráta na 100.000 zlatých, lebo zhorelo na povale i mnoho bielizne obyvateľov toho domu.

Koňské jarmoky na Čaci. Minister orby Ignác Darányi povolil, aby v obci Čaci (trenč. st.) vydržiavaly sa trhy na kone. Tieto trhy budú sa vydržiavať štyri razy do roka, asice vo februári, v júli, v auguste a v novembri.

Nová železničná dráha. Dňa 10. t. m. odovzdaná bola verejnej premávke železničná čiara, ktorá sa ťahá z Nitry až po Jablonicu. Kommissia, ktorá skúmala čiaru, pri 900 metrov dlhom tuneli neďaleko Nádašu prijatá bola slávnostne. Podobne i v Jabloniciach. Potom ministerský sekretár oddal čiaru verejnej premávke.

Nová choroba. Z jednotlivých stolíc a miest sedmohradských oznamujú, že tam čím ďalej tým vo väčších rozmeroch vystupuje nová nemoc, takzvaná *pellagra*. Táto choroba, ktorá povstala v Taliansku a zavítala i do Španielska, Francúzska a Rumunska, javí sa v tom, že ľudské telo pokryje sa červenými flakmi, ktoré sa rýchle šíria po celom tele; chorý oslabne a počne so dňa na deň chradnúť až konečne chorobe podľahne, ktorí sa ale horko ťažko vylieča, obyčajne dostanú potom rozličné pľucne choroby. Príčina pellagry váži v nedostatočnom sa stravovaní a v nemiernom pití opojných nápojov, následkom čoho menovite chudobné vrstvy obyvateľstva sú vystavené tejto nebezpečnej chorobe. Do teraz po Sedmohradsku už asi 70 osôb zomrelo na túto nebezpečnú epidemiu. Minister vnútorných záležitostí hneď sa dal informovať od znalcov-lekárov a vydal nariadenie cieľom prevedenia mimoriadnych ochranných poriadkov.

Útočník šialencom. O Popovičovi, ktorý bol vo Veršeci biskupa Zmejanoviča, keď tento v úplnom ornate s processiou tiahol do chrámu, napadol palicou, lekári zistili, že je choromyselný a následkom toho nepríčetný. Popoviča pravdepodobne súd oslobodí a potom odvezú ho do niektorého blázincea.

Vyšetrovanie proti jednomu farárovi. Asi pred poldruha rokom sa stalo, že čongrádskeho kat. farára Antona Hegyiho vyzdvihli z úradu a svätá stolica zaviedla proti nemu vyšetrovania pre zpreneverenie cirkevných peňazí. Primasská svätá stolica ako tretostupňový súd obviňovaného farára oslobodila zpod obžaloby a nariadila jeho zpäťvedenie do úradu. — Ale prv než sa toto stalo, čongrádsky slúžny podal proti Hegyimu nové oznámenie pre zpreneverenie *omšových* peňazí, načo patričná vrchnosť zas zaviedla vyšetrovanie a tým sa prekazilo nazpät uvedenie Hegyiho do jeho fary. Hegyi tvrdiac, že je to so strany jeho cirkevnej vrchnosti prenasledovanie, obrátil sa na vyslanca Simu, aby interpeloval v tejto záležitosti na sneme, čo vyslanec Sima i urobil. — Hegyi podal proti vacovskému biskupovi Schusterovi žalobu u pápeža, prosiac aby biskupa exkomunikoval z cirkve katolíckej. Zdá sa, že Hegyi zatal pri vysoko a zaiste mu to nízko padne.

Necheú byť poddanými tureckému sultánovi. Na tureckej hranici ležiacu obec Kutzufliani, ktorú medzinárodný výbor prepustil Turecku, ako z Carihradu oznamujú, samo obyvateľstvo podpálilo a aby nebolo poddaným Turkovi, bez výnimky vystaňovalo sa cez hranicu. Pred odchodom vykopali z hrobitova i telesné pozostatky svojich príbuzných a aj tie vzali sebou do svojej novej vlasti.

KU OBRÁZKU.**Kúpanie.**

Každá čiastka roka prináša mládeži nové zábavy, ale snáď ani jedna nie tak hojne ako leto. Leto otvára prírodu každému tvorcu a človeku zvlášte poskytuje vše-

tky radosti v prírode. Slobodný pohyb v prírode obživí telo, v jej letných krásach pokochá sa duša, slovom celá príroda v lete dáva nám svoje dary a poskytuje nám zábavy a pôžitky. Jedným z takýchto pôžitkov je kúpanie, ktoré chlapi náležite vyžijú a to je správne, lebo čistota je pol života a v zdravom tele i duch je zdravý. Ale ako každá zábava, každý pôžitok má svoje hranice, tak hranice má i kúpanie. Mládež treba napomi-

nať, aby sa na nebezpečných miestach nekúpala, lebo už mnoho mladých životov padlo za obeť svodným vlnám potokov a riek; nejedni rodičia oplakávajú svojho synka, ktorý ľahkomyselne vrhol sa do potoka a tam našiel svoj hrob. Ďalej vo vode treba sa vždy pohybovať aby z prechladnutia nenastala nemoc a vôbec kúpať sa treba tak, aby sa zdraviu nepoškodilo, lebo zdravie je najväčším pokladom života.

Prosíme pozor dať.

V Uhorsku veľmi je rozšírené v obchode závratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona“ ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine. závratníkom trochu na prsty klepol, všemožnými figlami napodobňujú ju a podvadzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona“ proti tomu osvedčujem sa, že v Uhorsku nedržím ani jednatela ani podomníka. Opravdovú kosu „sv. Antona“ len u mňa možno dostať.

Ctené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobísť bez jedného nástroja, bez kosa. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytli. Každý to dobre vie, a predsa mnohí slepo veria týmto dotieravým odpredavačom zriedkavými líškovými výrazmi vychválených kôs. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhovela žiadostiam kupovačov.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Toľkých a takých uznání pôvod je ten, že je ona trváca, ani pritvrdá, ani primáka neni a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, poneváž následkom tohoto obyčaje zmáknje zadná časť kosa.

Veľa gazdov následkom chybného kovania aj tú najlepšiu kosu pokazí. Pri kose «sv. Antona» nemôže sa to stať, poneváž ona už vo vykovanom a vyprobovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kovaní aj behom viac dní dobre kosí kosa „sv. Antona“ a po jednom ostrení aj na 150 krokov sa dá s ňou dobre kosíť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

Ceny kosí „Svätého Antona.“

Cena kusu: zl. 1.— 1.05 1.10 1.15 1.20 1.25 1.30 kr.

Zdĺžka centimetov: 70 75 80 85 90 95 100.

Amerganský kosový kameň (oslička) je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Striebornooceľová babka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — Oceľové kosáky «sv. Antona» po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kôs franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pričíni.

Jozef Sohr v Somogy-Szille.

Kosa len vtedy je opravdová, jestli na stupni je môj ochranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: Oceľová kosa «sv. Antona» Sohra.

Obrázkové cenníky zašlem zdarma. (13—11).

Budapešťianska bursa s úradným značením cien dňa 16. júna.

Obilie	Jakosť dla hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze		Cenné papiere	Peniaze		Tovar
		od	do		Tovar	Tovar				
Pšenica banátska	77—81	—	—	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3850.—	3875.—	
peštianska	77—81	12 40	12 50	Uhorská zlatá renta 4%	121 25	121 75	Pešt. uh. kupec. b.	1425.—	1430.—	
stolnobelehradská	77—81	12 45	12 55	Uhorská korunová renta 4% ..	98 80	99 80	Pešt. prvá vlast. sporiteľňa	8150.—	8175.—	
Raž (šito)	70—72	8 60	8 70	Uhorské regálové úpisly 4 1/2% ..	100 25	100 70	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	631.—	632 00	
Jačmeň na krm.	60—62	—	—	Uhorské premiové úpisly	98 20	98 75	Záložné listy.			
na pátku	62—64	—	—	Uhorská tiskovo-segedínska po- žička 4%	139 20	139 50	Uhorského pozem. úverkového ústavu 4 1/2%	99 00	100 00	
na várku	64—66	—	—	Uhorská žel. požička 4 1/2% v zl.	119 50	120 50	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4 1/2%	100 00	101 00	
Ovos	39—41	7 20	7 30	v vyňáskové úpisly 4% ..	97 75	98 70	Uh. úver. ústavu s premiou 4% ..	—	—	
Kukurica	73	5 50	5 55	Spoločná požička v bež. penia- zoch 4 1/2%	101 20	101 85	Peniaze.			
Prosno	—	—	—	Žreby.			Cisársky dukát	5 69	5 74	
Repica	—	—	—	Spolku „Jó giv“	3 80	4 00	Dvadsat-frankovník	9 52	9 56	
Ďatelínové semá, luc.	—	35.—	38.—	Uhorského „Červeného kríža“ ..	8 00	8 50	Nemecká ríšska marka	58 90	59 10	
červené	—	23.—	25.—	Rakúskeho	20 25	20 75	Striebro	—	—	
Svinská masť pošťianska	—	60 00	61 00	Bazilika	8 10	8 50				
vidiecka	—	—	—							

Tlačou cis. a kráľ. dvornej kníhtlačiarne Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.